

Archeologienota Lier – Spekkestraat

Liesbeth Coremans

Temse
2017

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba

All-Archeo bvba
Laagstraat 12
9140 TEMSE

Wettelijk depot nummer
D/2017/12.807/116

© All-Archeo bvba

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Verslag resultaten bureauonderzoek	5
2.1	Administratieve gegevens	5
2.2	Archeologische voorkennis	7
2.3	Onderzoeksopdracht	7
2.3.1	Vraagstelling en randvoorwaarden	7
2.3.2	Beschrijving geplande werken.....	8
2.3.3	Werkwijze	11
2.4	Assessmentrapport	11
2.4.1	Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied.....	11
2.4.2	Historische beschrijving van het onderzochte gebied	17
2.4.3	Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader	21
2.4.4	Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese.....	22
2.4.5	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	23
3	Samenvatting.....	24
4	Bibliografie	25
4.1	Websites	25
5	Bijlagen	26
5.1	Archeologische periodes	26
5.2	Plannenlijst	26
5.3	Fotolijst.....	26

1 Inleiding

Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen helemaal buiten de archeologische zones liggen, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones,¹ zoals bepaald in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Het onderzoeksgebied valt niet binnen een beschermde archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.²

Alle coördinaten die weergegeven worden, zijn uitgedrukt in Lambert 72, tenzij anders vermeld.

De uitvoering van vooronderzoek zonder ingreep in de bodem gaat steeds de uitvoering van vooronderzoek met ingreep in de bodem vooraf. Het doel van een archeologisch vooronderzoek wordt immers met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt.

¹ <https://geo.onroenderfgoed.be>

² <https://geo.onroenderfgoed.be>

2 Verslag resultaten bureauonderzoek

Het doel van de archeologische bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode: 2017G118

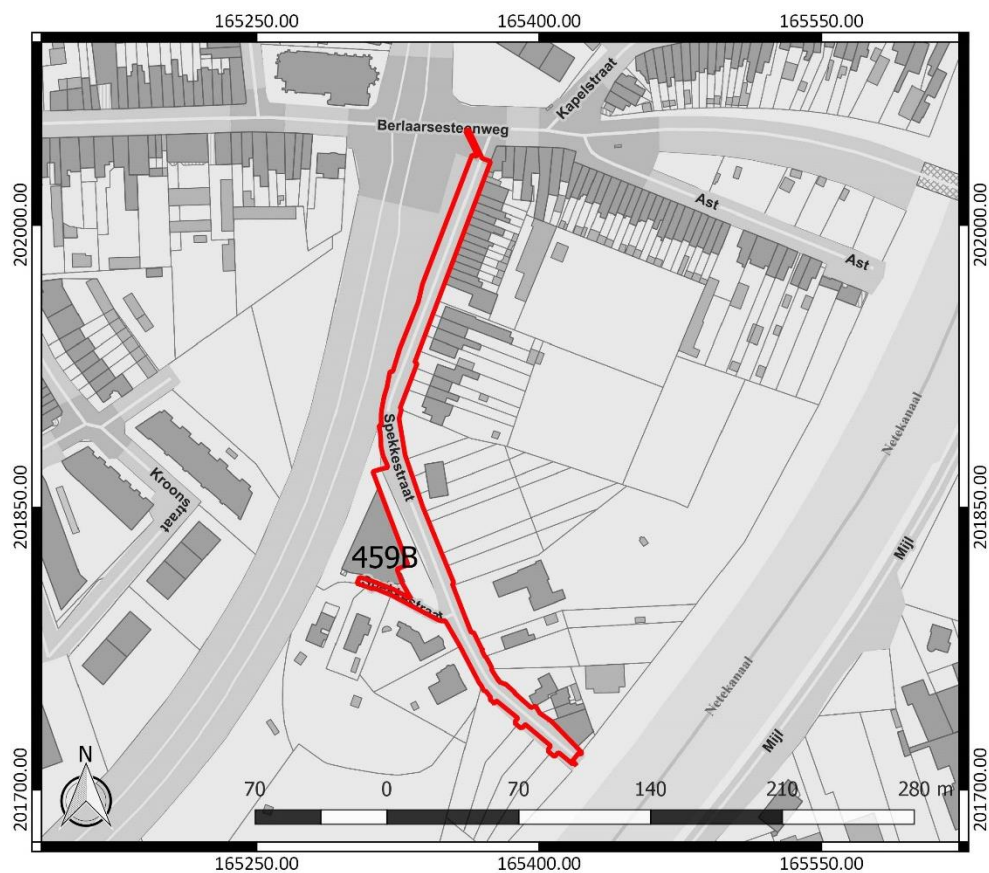
Erkend archeoloog: All-Archeo bvba, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

Locatie (provincie, gemeente, deelgemeente, adres, toponiem): Antwerpen, Lier, Lier, Spekkestraat, Het Laarken

Bounding box x/y Lambert 72 coördinaten:

- 165376, 202039
- 165423, 201719
- 165416, 201712
- 165363, 202051

Kadastraal plan:

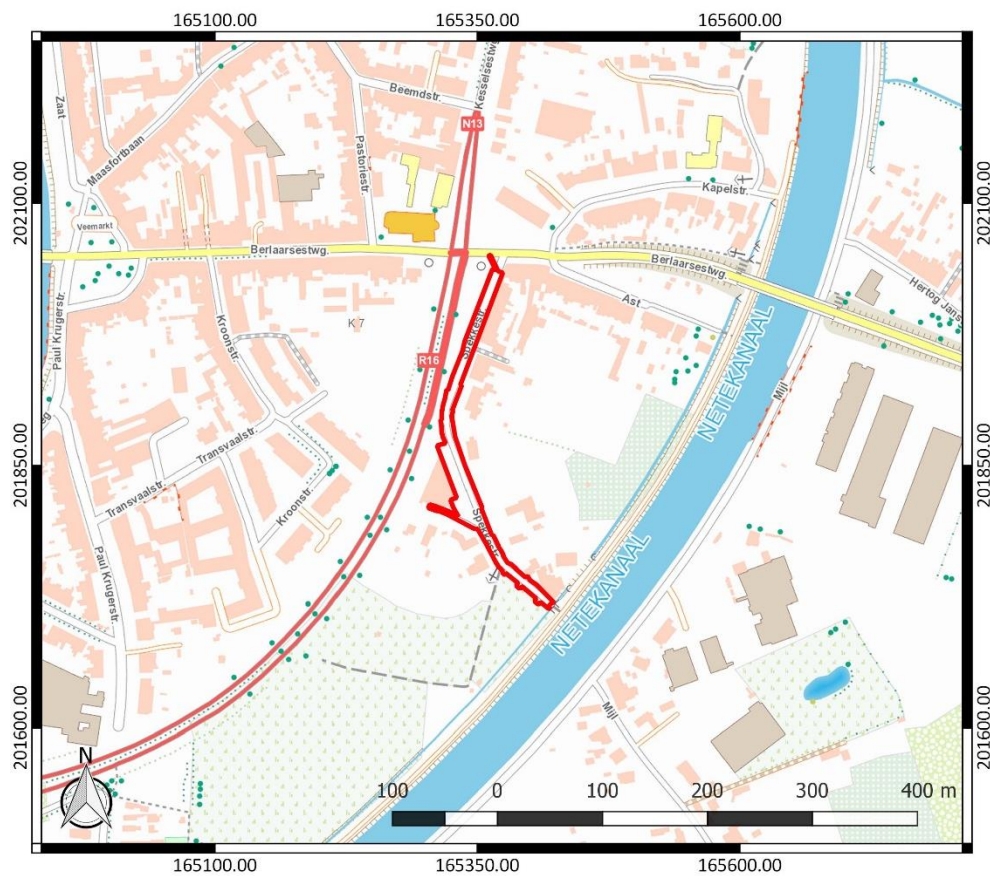

Figuur 1: Kadasterplan met aanduiding van het onderzoeksgebied in rood (www.geopunt.be)

Kadastrale percelen: Lier, Afdeling 2, sectie C, nummers 459B en openbaar domein

Oppervlakte onderzoeksgebied: ca. 46669 m²

Topografische kaart:

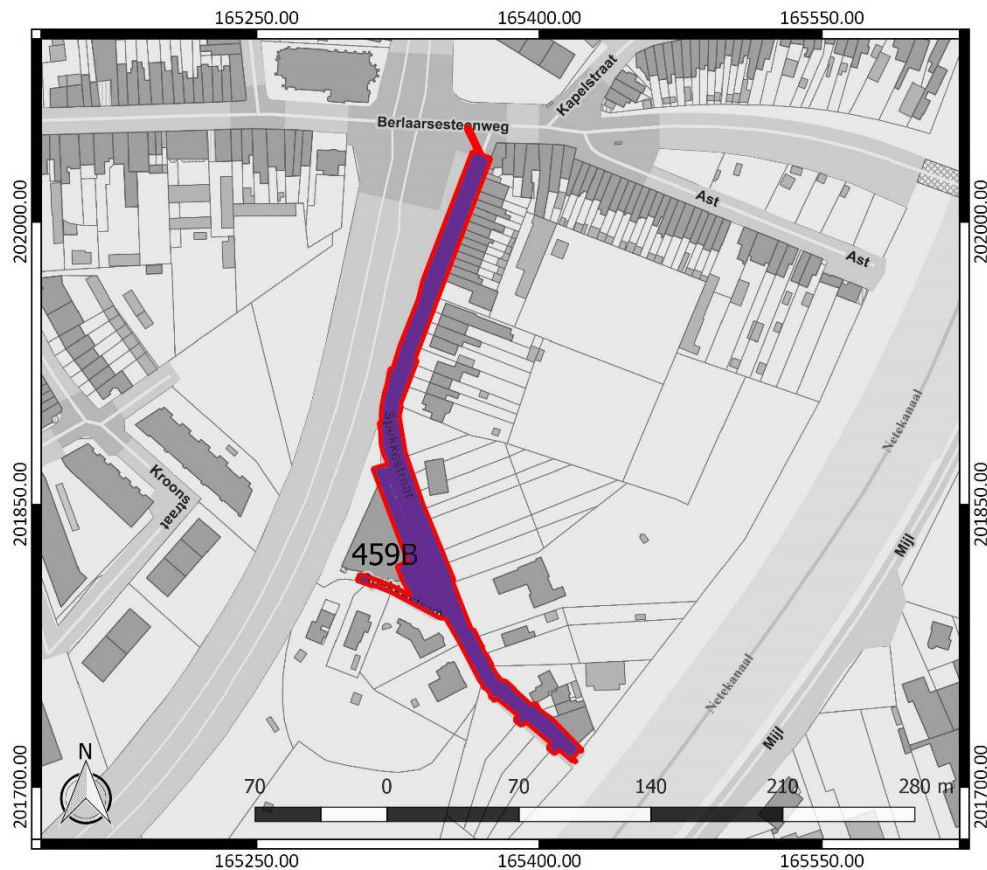

Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.dov.vlaanderen.be>)

Begin- en einddatum uitvoering onderzoek: 08/08/2017 – 24/08/2017

Relevante termen uit de thesauri bij de Inventaris Onroerend Erfgoed: bureauonderzoek, steentijd, metaaltijden, Romeinse periode, middeleeuwen, nieuwe tijd, nieuwste tijd, akkerland

Verstoorte zones: de huidige verharding (Figuur 4) heeft een verstoringdiepte van ca. 50 cm. Het betreft wegenis. In het noorden wordt de weg reeds geflankeerd door een parkeerstrook en een voetpad. Er is sprake van reeds bestaande riolering aan weerszijde van het bestaande wegtracé. Deze bestaat deels uit open grachten en deels uit ingebuisde grachten (Figuur 4). De verstoringdiepte hiervan bedraagt maximaal 1,2 m.

Figuur 3: Onderzoekgebied met aanduiding van de verharde zones (paars), weergegeven op het GRB (www.geopunt.be)

2.2 Archeologische voorkennis

Niet van toepassing.

2.3 Onderzoeksopdracht

2.3.1 Vraagstelling en randvoorwaarden

Naar aanleiding van de geplande werken ter hoogte van het onderzoeksterrein werd een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Hierbij staat de vraag centraal wat de impact zal zijn van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief. Op basis daarvan wordt een afweging gemaakt of verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem nodig is.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

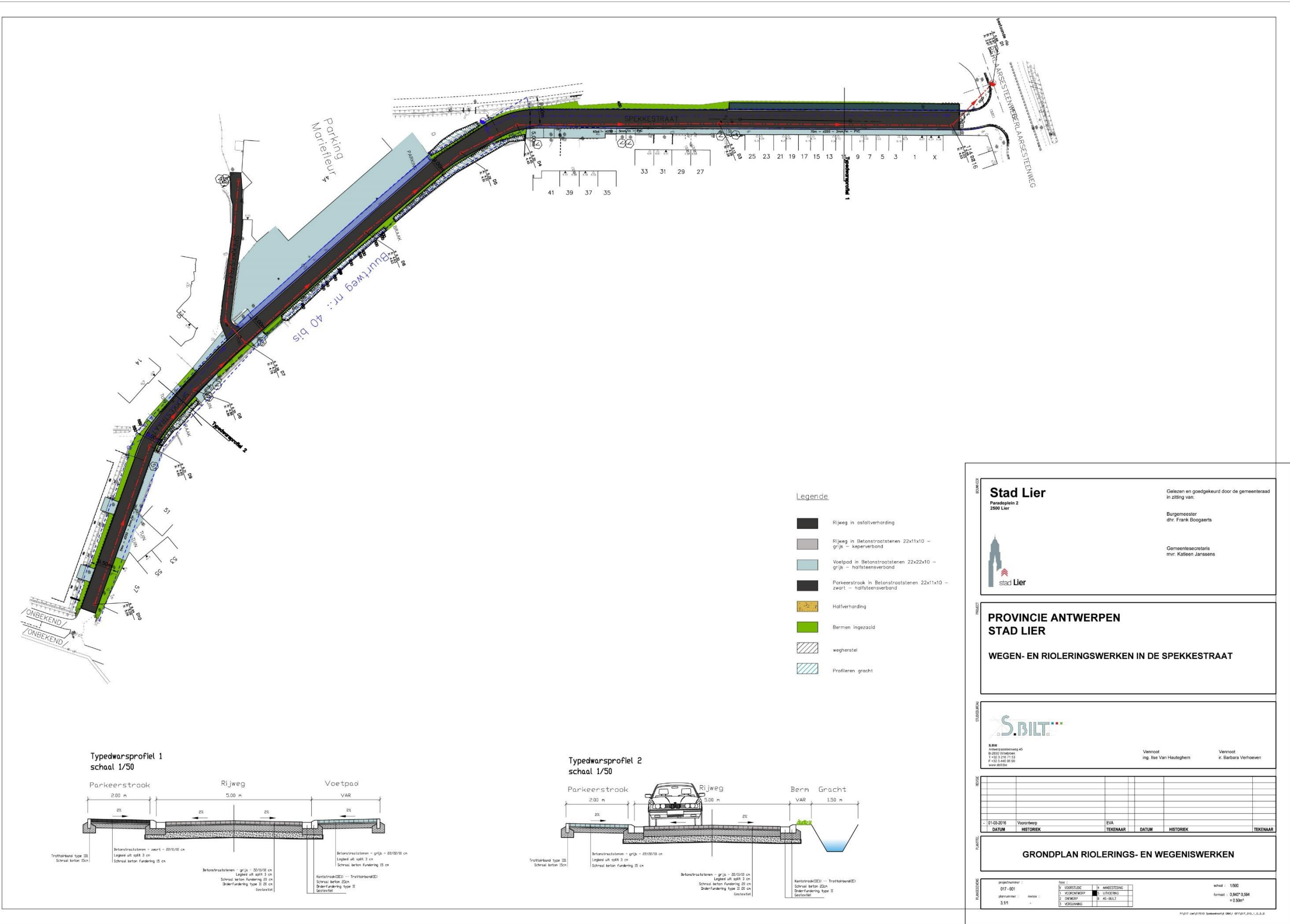
- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein?
- Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?

Randvoorwaarden: er zijn geen randvoorwaarden van toepassing.

2.3.2 Beschrijving geplande werken

De geplande werken omvatten de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en de vernieuwing van de verharding ter hoogte van de Spekkestraat (Figuur 5). De bestaande riolering wordt vernieuwd, maar zal op dezelfde diepte aangelegd worden. Voor de aanleg van het rioleringsstelsel voor de afvoer van vuil water wordt een sleuf gegraven van ca. 2,5 m breedte en 1,35 tot 1,96 m diepte. Ze worden onder de verharding aangelegd. Van het aan te leggen rioleringsstelsel is geen typeprofiel beschikbaar.

De ontworpen wegenis is van trottoirband tot trottoirband ca. 5 m breed en heeft een verstoringsdiepte van ca. 53 cm. De wegenis wordt geflankeerd door een parkeerstrook van ca. 2 m breed en een verstoringsdiepte van ca. 29 cm. Plaatselijk wordt de wegenis aan de andere zijde geflankeerd door een voetpad met variërende afmetingen en een verstoringsdiepte van eveneens ca. 29 cm. Op andere plaatsen wordt de rijstrook aan die zijde geflankeerd door een berm met variërende afmetingen en een gracht van 1,50 m breed en 1,20 m diep. De gracht is een bestaande gracht die behouden blijft.

Figuur 5: Ontworpen toestand wegenis (Studiebureau S. Bilt)

2.3.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek heeft betrekking op een zone die gekenmerkt wordt door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Daarom wordt bijzondere aandacht besteed aan de landschappelijke opbouw en het landgebruik van het gebied.

Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online opgezocht via www.dov.vlaanderen en www.geopunt.be. De geomorfologische kaart en de potentiële bodemerosiekaart zijn niet beschikbaar voor het onderzoeksgebied. Het historisch kaartmateriaal is georeferereerd geraadpleegd op www.geopunt.be.

Het belangrijkste beschikbare historisch kaartmateriaal werd geraadpleegd om de gebruiksgeschiedenis van het onderzoeksgebied van de laatste eeuwen zo goed mogelijk te kennen. Met de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778), de Atlas der Buurtwegen (1841) en de Popp-kaart (1842-1879) worden drie momentopnames bekeken, voorafgaand aan de stafkaarten. De informatie afkomstig uit historisch kaartmateriaal kan een impact hebben op de inschatting van de kwaliteit van het eventueel aanwezige oudere bodemarchief. Beschikbare stafkaarten en luchtfoto's van het onderzoeksterrein werden geraadpleegd op www.geopunt.be en op www.cartesius.be. Ze worden enkel weergegeven in voorliggende studie wanneer ze een relevante bijdrage kunnen leveren aan de onderzoeksvragen met betrekking tot de landschapshistoriek, de gebruiksgeschiedenis van het terrein of de evolutie van de historische bebouwing.

In het kader van de vraagstelling rond het archeologisch potentieel van het terrein werden de Centrale Archeologische Inventaris en de landschapsatlas geraadpleegd. De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen.

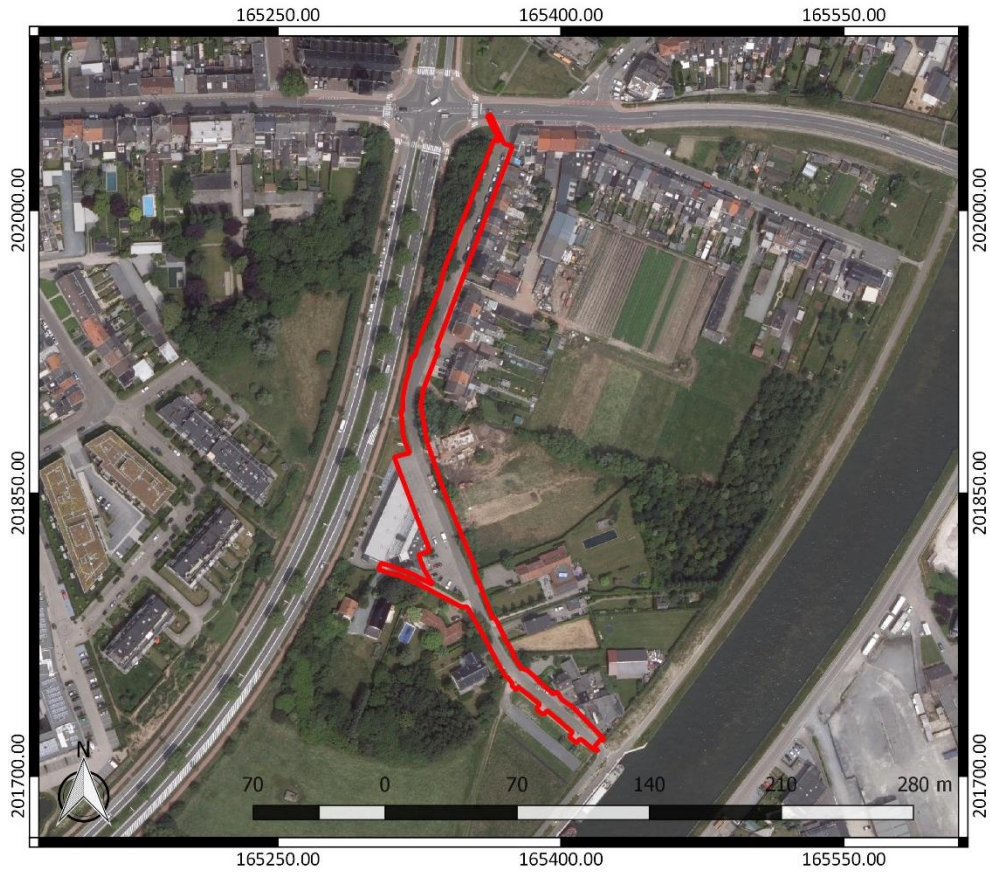
2.4 Assessmentrapport

2.4.1 Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied

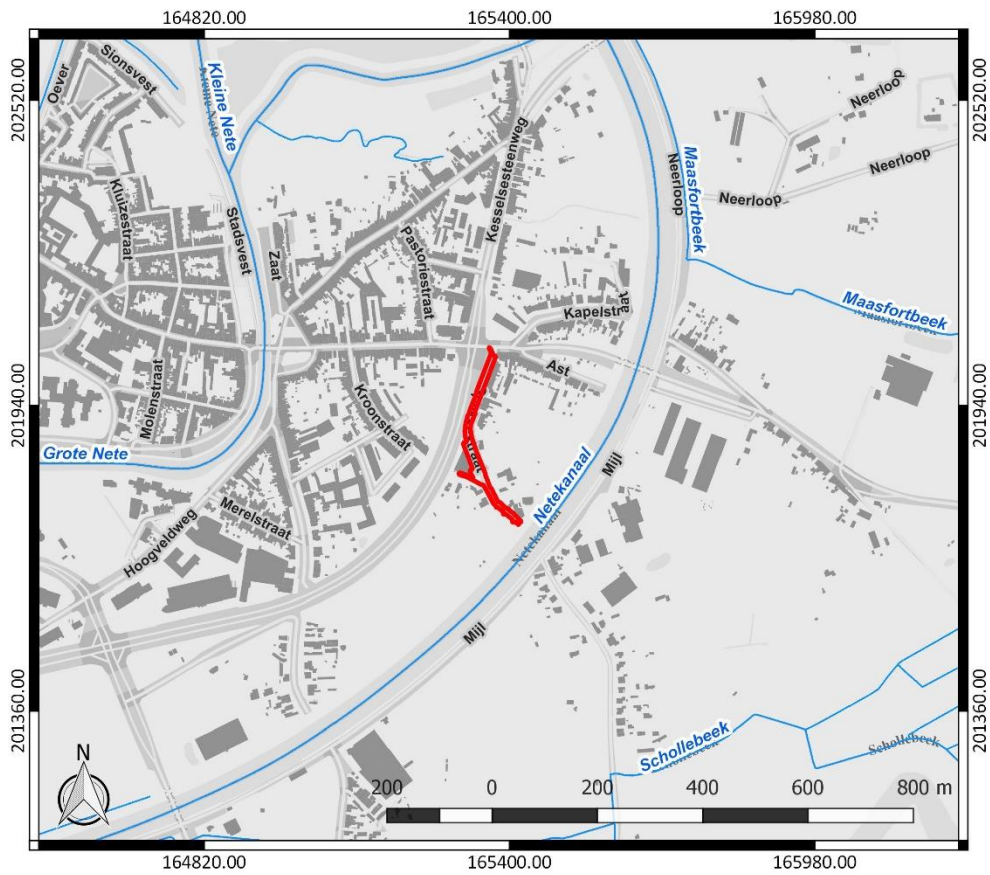
Het historische centrum van Lier bevindt zich ten westen van het onderzoeksgebied. Het projectgebied beslaat de Spekkestraat, die in het noorden uitkomt op de Berlaarsesteenweg. Volgens het gewestplan is het gesitueerd in woongebieden. Hydrografisch maakt het deel uit van het Netebekken. De voornaamste waterlopen in de omgeving zijn de Grote en de Kleine Nete die zich ten westen van het onderzoeksgebied bevinden. Het Netekanaal bevindt zich onmiddellijk ten oosten van het onderzoeksgebied. Verder ten noordoosten en ten zuidoosten bevinden zich respectievelijk de Maasfortbeek en de Schollebeek.

Het onderzoeksgebied is gelegen in de alluviale vlakte van de Grote Nete (Figuur 8) en vertoont weinig reliëfverschillen. Het ligt op een hoogte van ca. 5,6 m tot 6,5 m TAW (Figuur 9). Op de hoogtekarte zijn duidelijk de valleien van de Grote en de Kleine Nete waar te nemen. De tertiaire ondergrond van het onderzoeksgebied bestaat uit het Lid van Antwerpen (Figuur 10). Dit wordt gekenmerkt door zwartgroen fijn zand, dat sterk kleihoudend, sterk glauconiethoudend en glimmerhoudend is, en dat schelpen, soms grof zand en beenderresten bevat.³

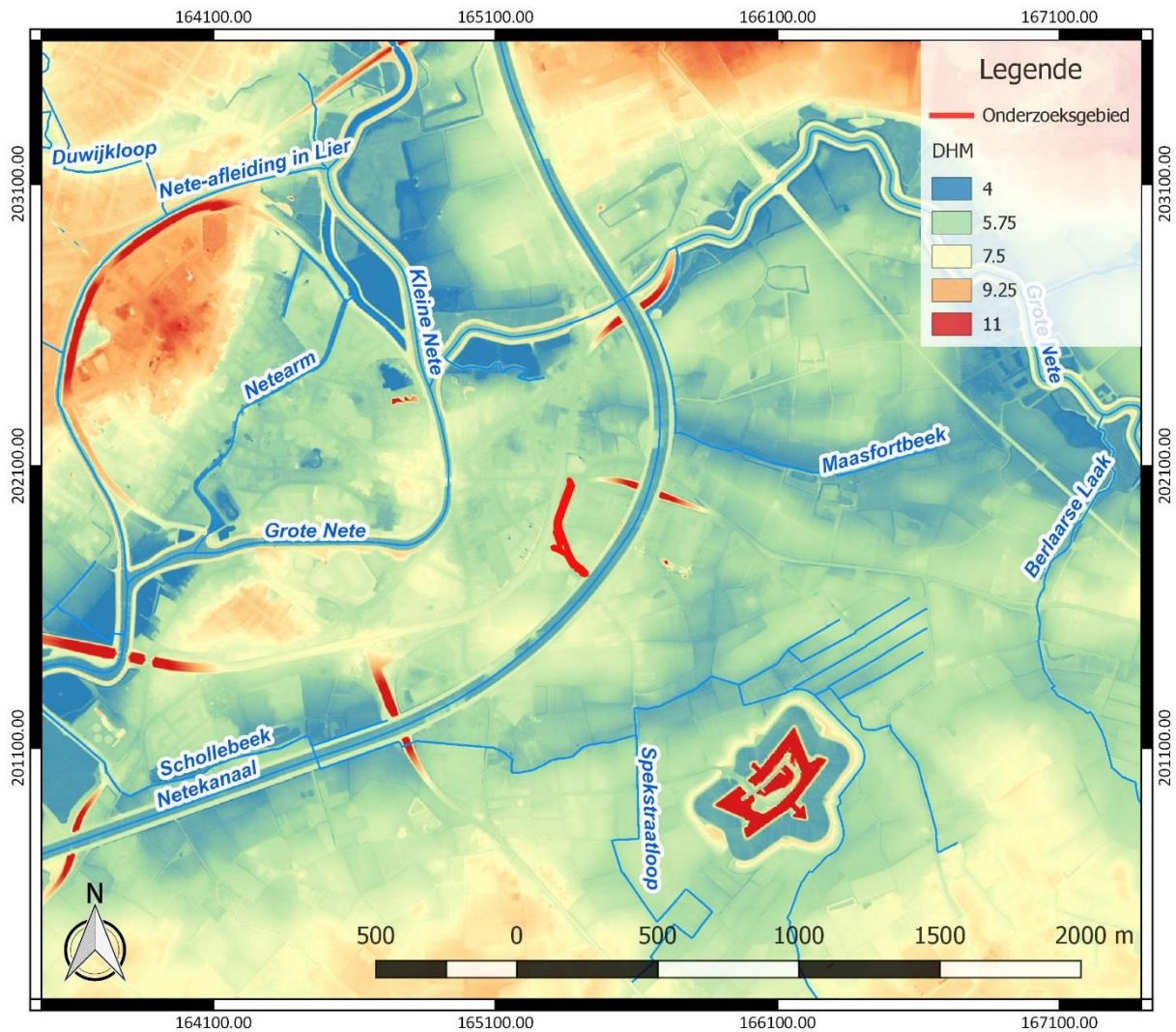
³ www.geopunt.be/kaart

Figuur 6: Luchtfoto van 2016 met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.geopunt.be/kaart>)

Figuur 7: Hydrografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.geopunt.be/kaart>)

Figuur 8: Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1m, met aanduiding van het onderzoeksgebied

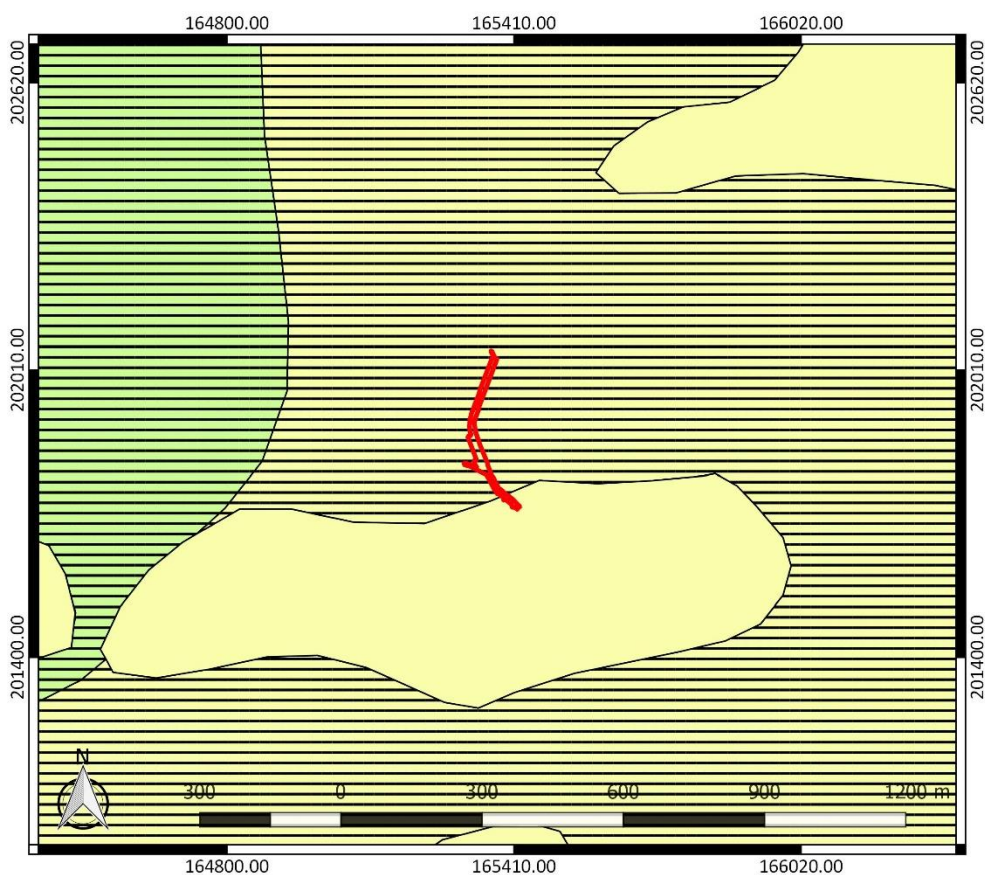
Figuur 9: Hoogteverloop van noord naar zuid (www.geopunt.be/kaart)

De quartairgeologische kaart (Figuur 11) geeft aan dat binnen het onderzoeksgebied hoofdzakelijk fluviatiele afzettingen van het Holocene en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan) te verwachten zijn. Daaronder kunnen zich mogelijk eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) of mogelijk Vroeg-Holocene bevinden en/of hellingafzettingen van het Quartair bevinden. Ook oudere fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) kunnen zich voordoen, hoewel deze karteereenheid mogelijk ontbreekt. In het meest zuidelijke deel van het onderzoeksgebied ontbreken zowel de oudere als jongere fluviatiele afzettingen volledig. De valleien van de waterlopen in de omgeving zijn gearceerd weergegeven.⁴

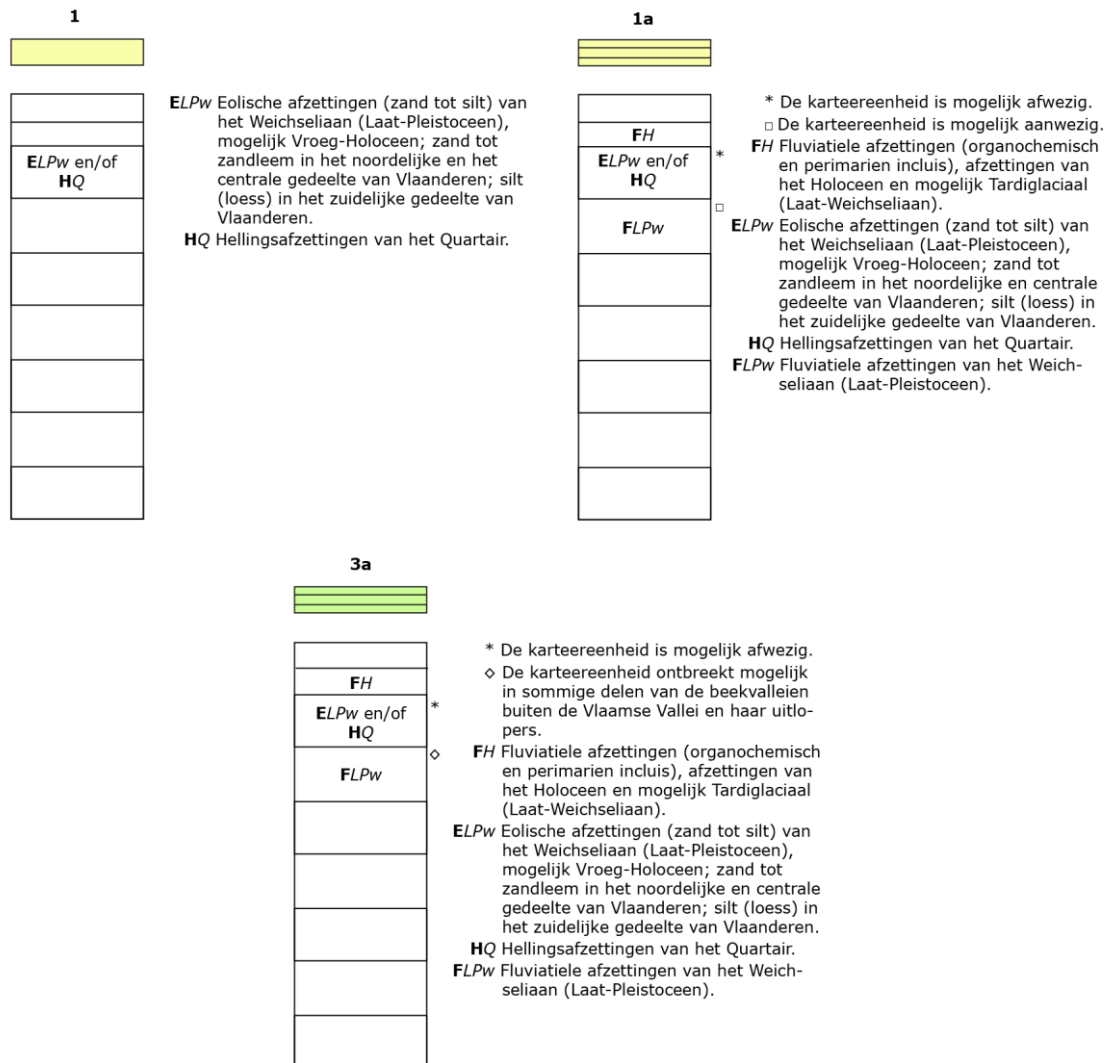
⁴ www.geopunt.be/kaart

Figuur 10: Tertiaire geologische ondergrond met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

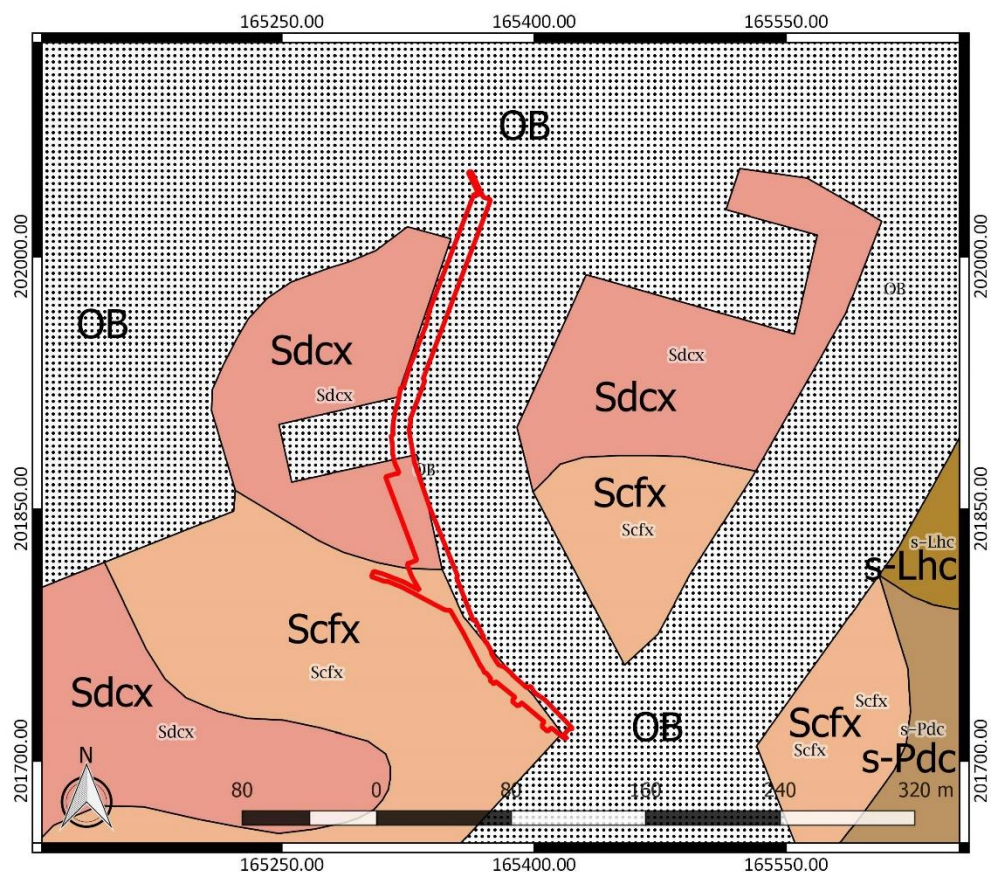

Figuur 11: Quartairgeologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

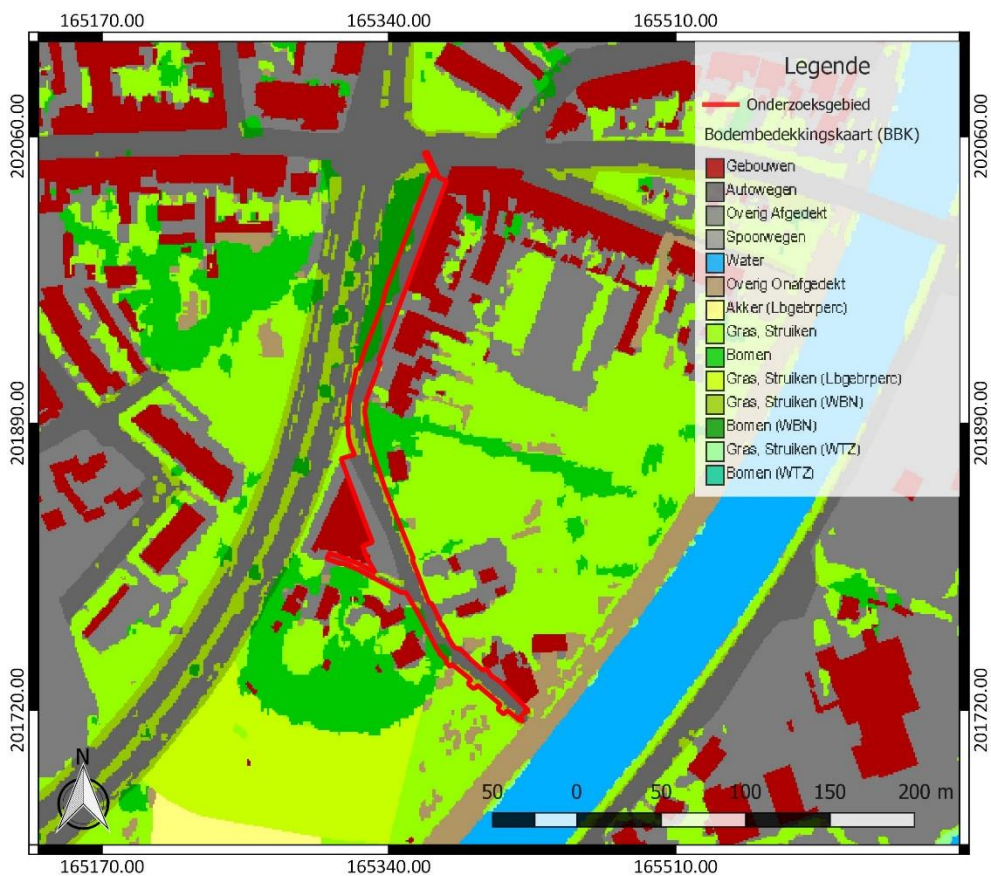

Figuur 12: Legende bij de quartairgeologische kaart (www.geopunt.be)

De bodemkaart (Figuur 13) toont dat het noorden van het terrein gesitueerd is in een bebouwde zone. Centraal wordt de bodem aangegeven als een matig natte lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (Sdcx). De bodem in het zuiden van het onderzoeksgebied zou bestaan uit een matig droge lemig zandbodem met weinig duidelijke ijzer en/of humus B horizont (Scfx). De bodemeigenschappen worden dus droger naar het zuiden toe. Volgens de bodemgebruikskaart bestaat het terrein momenteel uit verhardingen met gras, struiken en bomen erlangs (Figuur 14). Dit beeld komt overeen met het beeld dat we zien op een recente luchtfoto (Figuur 6).

Figuur 13: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

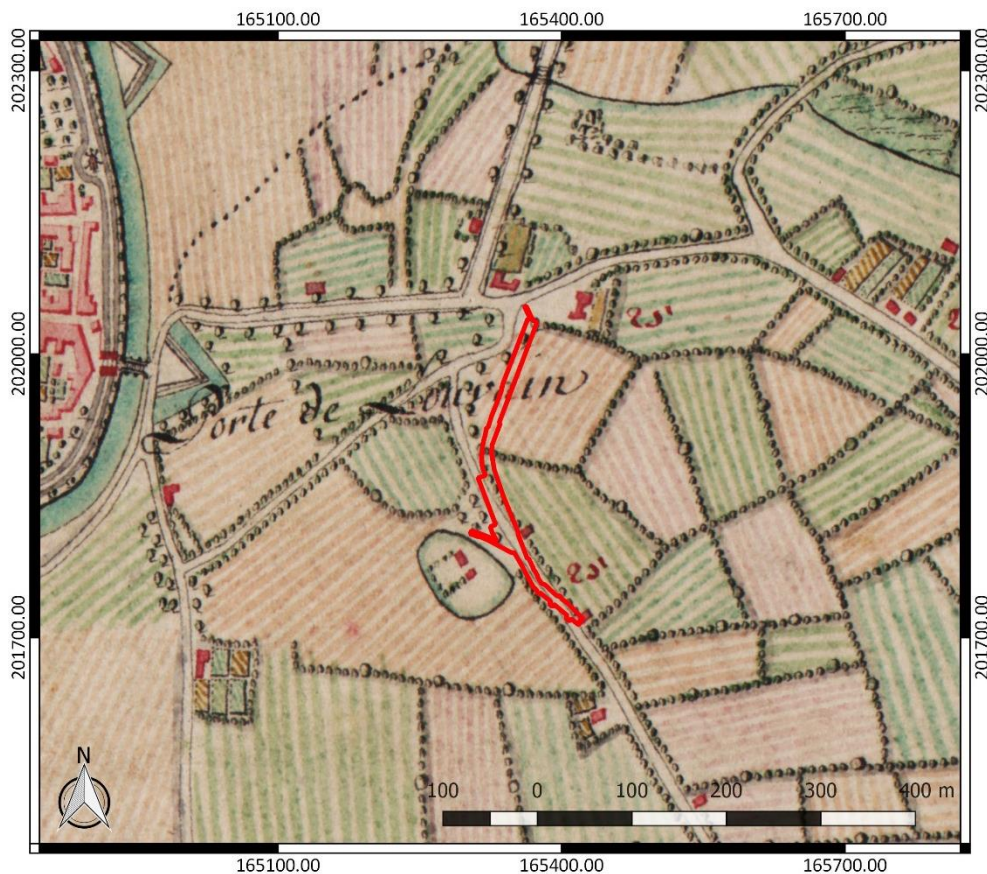

Figuur 14: Bodemgebruiksaanalysekaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

2.4.2 Historische beschrijving van het onderzochte gebied

Het onderzoeksgebied situeert zich ten zuidoosten van de stadskern van Lier. Lier kent een vrij onduidelijke wordingsgeschiedenis. Muntvondsten wijzen op menselijke aanwezigheid in de Romeinse en Gallo-Romeinse periode. Het toponiem werd voor het eerst vermeld in 870 als “Ledī” (waterweg), duidelijk verwijzend naar de gunstige geografische ligging aan de twee Neten. De oudste kern zou volgens sommige literatuurbronnen opklimmen tot de Frankische periode en zou rond de Vismarkt (hogere Nete-oever) gezocht moeten worden. Volgens andere historici zou Lier in de 8ste eeuw gesticht zijn op de plaats ‘Nivesdonk’, door de heilige Gummarus. In de 11de-12de eeuw bouwde de stad een bevolkingskern uit op de linkeroever, met een eigen parochiekerk, toegewijd aan Sint-Jan-Baptist. De stad kreeg de titel van “oppidum” toegekend in 1194 en werd door hertog Hendrik I van Brabant tot stad verheven in 1212. Het grondgebied bestond uit de eigenlijke stad, de ‘Kuip’ (ringvormige zone rond de stad) en de ‘Bijvang’. Deze laatste is een uitgestrekt gebied, bestaande uit de dorpen Kessel, Nijlen, Emblem en Bevel en de gehuchten Hagenbroek, Lachenen en de Mijl.⁵

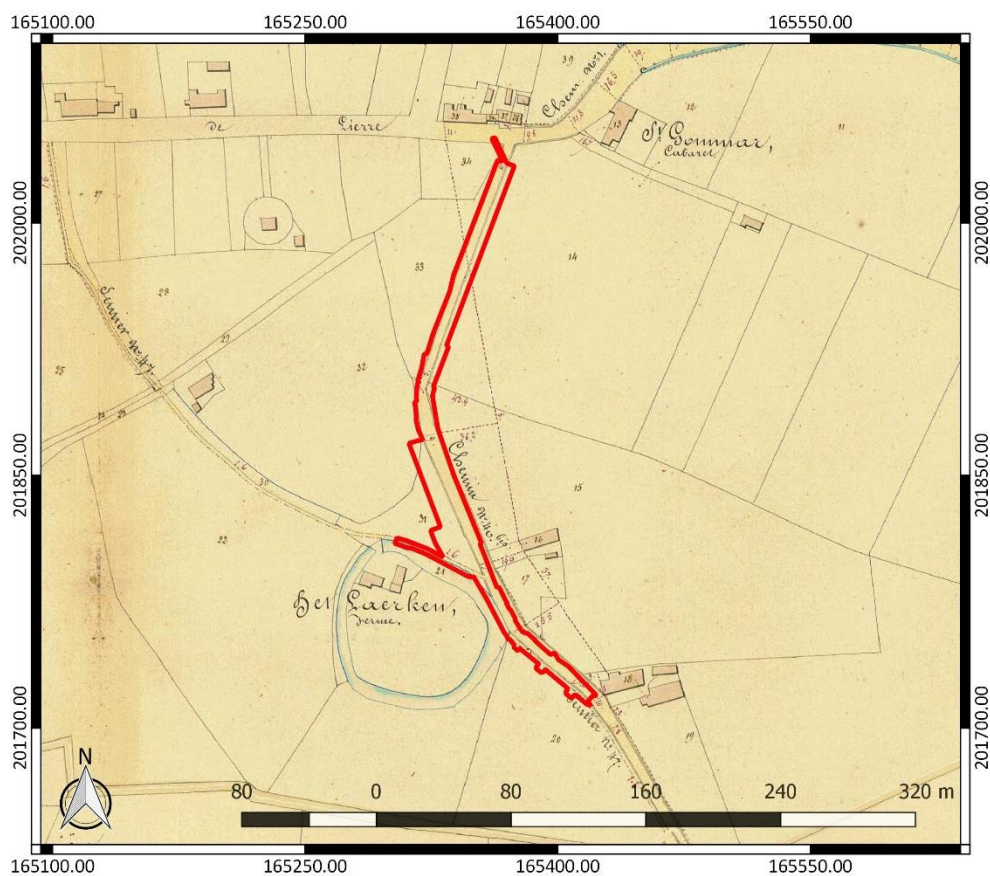
In 1244 werd gestart met het graven van een omwalling rond de eigenlijke stad, met de Grote Markt als centrum. Vanaf de 13de eeuw en vooral in de loop van de 14de eeuw vond een sterke economische expansie plaats, ten gevolge van de bloei van de lakennijverheid. De bevolking nam toe als gevolg van de materiële welstand. In 1389 werd de nieuwe stadsomtrek vastgesteld en de definitieve stadsomwalling gebouwd (huidige stadsomwalling).⁶

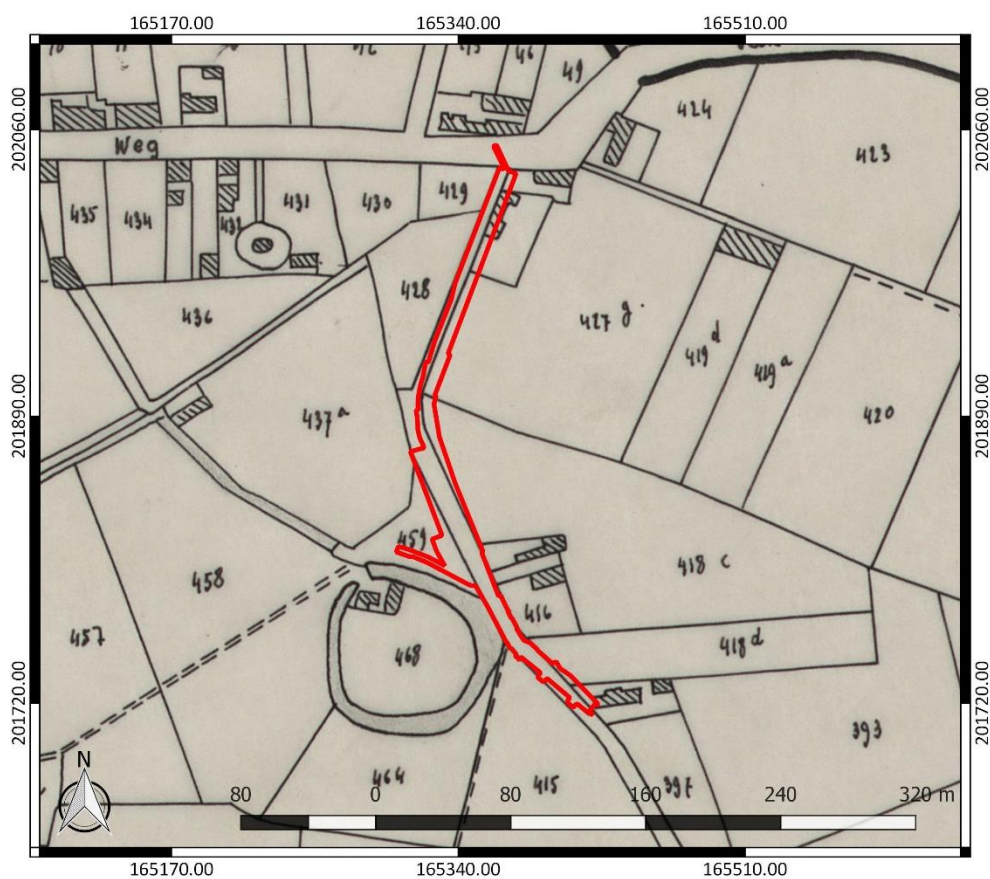
Figuur 15: Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778) met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Lier, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120745> (geraadpleegd op 21 oktober 2016).

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Lier, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120745> (geraadpleegd op 21 oktober 2016).

Figuur 16: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 17: Popp-kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

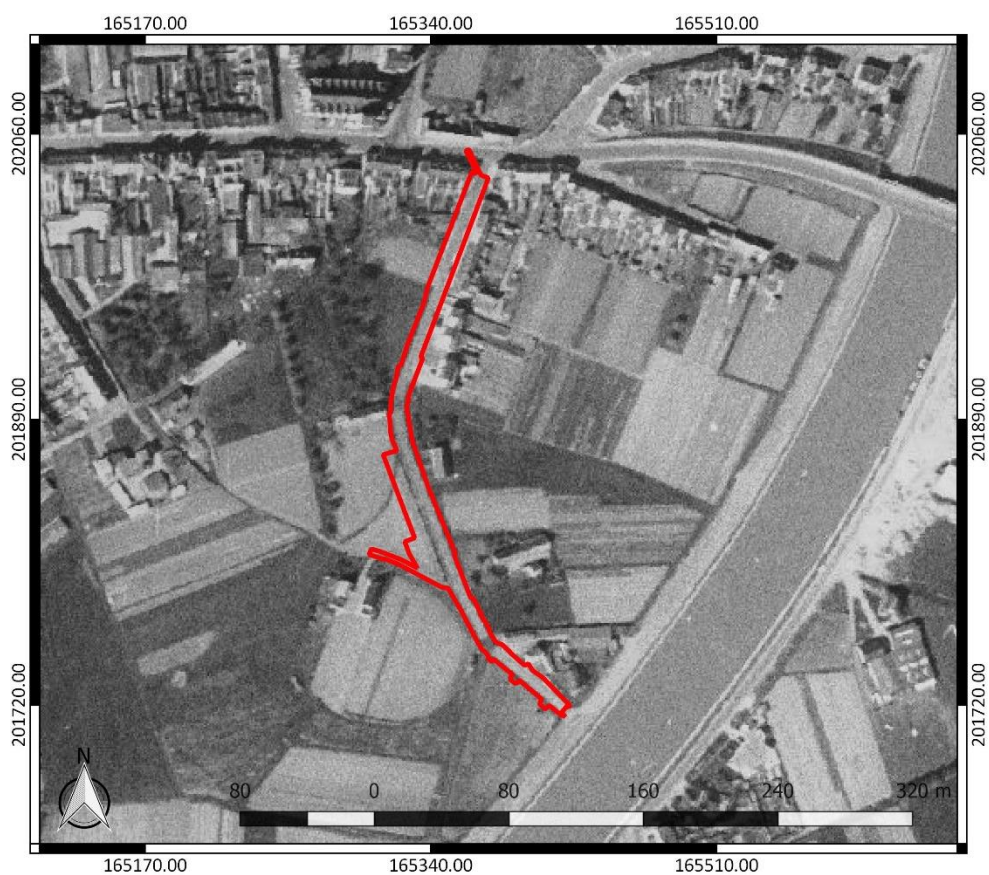
Op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgemaakt op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778, Figuur 15) blijkt het zuiden van het huidige traject van de Spekkestraat min of meer overeen te komen met het historisch traject. De noordelijke zone wijkt wel af en wordt aangegeven als akkerland. Ook de Berlaarsesteenweg en de Kesselsesteenweg zijn reeds te herkennen op de kaart. Ten westen van het terrein kan een site met walgracht herkend worden.

Op de Atlas der Buurtwegen (1841, Figuur 16) komt het wegtracé wel volledig overeen met het huidige tracé. Er vertrekt ter hoogte van het site met walgracht 'Ter Laerken', zoals het nu aangeduid staat, een nieuwe weg die centraal op de Spekkestraat begint en in het noordwesten aansluit op de Berlaarsesteenweg. De Popp-kaart (1842-1879, Figuur 17) toont een gelijkaardig beeld als de Atlas der Buurtwegen. Op een topografische kaart van Lier uit 1929 (Figuur 18) zien we de bebouwing langs de Spekkestraat stilaan groeien.

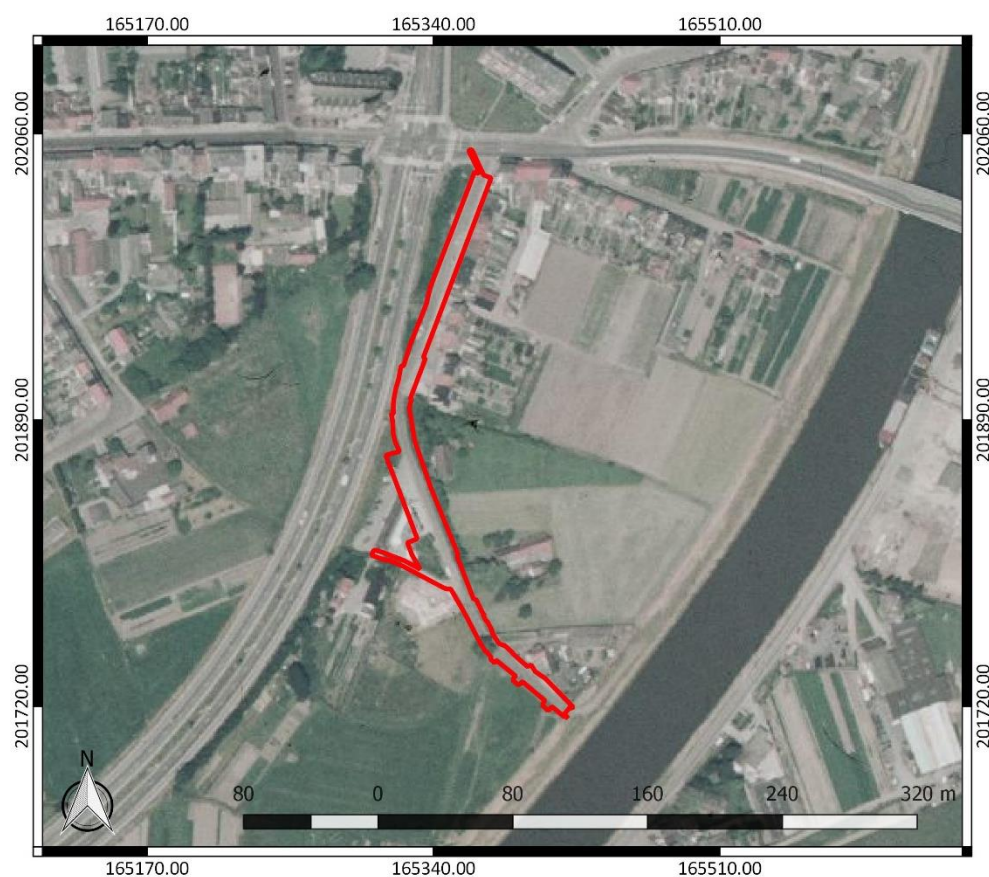

Figuur 18: Topografische kaart Lier 16/5 (1929) met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Een luchtfoto uit 1971 (Figuur 19) toont hoe de Spekkestraat, die verder naar het zuidoosten doorliep, nu wordt onderbroken door de aanleg van het Netekanaal. Met de aanleg van de ring rond Lier, zoals te zien op een luchtfoto uit 1979-1990 (Figuur 20), wordt ook de westelijke zijtak van de straat onderbroken.

Figuur 19: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 20: Luchtfoto uit 1979-1990 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Transvaalstraat (CAI ID 150568) werden bij een proefsleuvenonderzoek paalsporen blootgelegd die aan de metaaltijden zijn toe te schrijven. Verder werden er sporen van bewoning uit de volle en late middeleeuwen ontdekt, met een afvalput/beerkuil en een waterkuil. Er kwamen ook drie bomkraters uit de Eerste Wereldoorlog aan het licht.¹⁰ Bij de opgraving die volgde op de prospectie werden nog een vierpostige spijker, twee waterkuilen, zes afvalkuilen en een greppel uit de late middeleeuwen blootgelegd. De site leverde verder nog paalsporen en een extractiekuil op die door gebrek aan vondstmateriaal niet gedateerd konden worden.¹¹

Bij de bouw van een autogarage in de Paul Krugerstraat in 1937 werd een muntschat aangetroffen die 3000 bronzen munten bevatte uit de Romeinse periode (CAI ID 105298). De schat werd vermoedelijk in het begin van de 5de eeuw in de bodem gedeponeerd. De meeste munten dateren uit de 4de eeuw. De oudste dateren van het eind van de 2de of het begin van de 3de eeuw.¹²

Ten oosten bevinden zich op basis van de zgn. Ferrariskaart de Hertog Janshoeve of Hoeve Ter Haegen (CAI ID 103572),¹³ de Jezuïetenhoeve (CAI ID 105502)¹⁴ en de Kartuizerhoeve of 'Colibrantshoeve' of 'Hoeve ten Dyke' (CAI ID 105501).¹⁵

Het fort van Lier (CAI ID 160714) bevindt zich ten zuidoosten van het onderzoeksgebied. Het fort werd gebouwd in de periode 1877-1890 en maakt deel uit van de fortengordel rond Antwerpen.¹⁶ Verder wijzen enkele CAI-locaties (CAI ID 165729,¹⁷ CAI ID 165730¹⁸ en CAI ID 165807¹⁹) op bunkers uit de Tweede Wereldoorlog, die deel uitmaakten van de eerste lijn verdediging van de KW-Linie.

De overige gekende archeologische waarden in de omgeving bevinden zich al op grote afstand van het onderzoeksgebied of kennen een andere landschappelijke ligging. Ze zijn weinig relevant om het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied in te schatten. Ook de vondstlocaties met betrekking tot de historische stadskern van Lier kwamen niet aan bod, omdat het onderzoeksgebied duidelijk buiten de historische stadskern van Lier te situeren is.

2.4.4 Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese

Na uitvoering van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen die vooropgesteld werden, beantwoord worden.

Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein?

Het onderzoeksgebied omvat een wegtracé dat gesitueerd is in de alluviale vlakte van de Grote Nete, ten oosten van de samenvloeiing van de Kleine met de Grote Nete. Het onderzoeksgebied is gelegen buiten de historische stadskern van Lier. In de buurt zijn verschillende vondsten uit de steentijd, de metaaltijden, de Romeinse periode en de middeleeuwen gekend. Het is mogelijk dat resten uit deze periodes aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied. Vandaag de dag is het onderzoeksgebied echter grotendeels verhard en is er reeds riolering aanwezig. Daaruit volgt dat we enige verstoring van het bodemarchief binnen het onderzoeksgebied verwachten. Dit reduceert het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied. Direct ten westen bevindt zich een site met walgracht 'Ter

¹⁰ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 150568, Lier Transvaalstraat (geraadpleegd op 9 augustus 2017)

¹¹ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 152255, Transvaalstraat (geraadpleegd op 9 augustus 2017)

¹² Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 105298, Paul krugerstraat I (geraadpleegd op 9 augustus 2017)

¹³ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 103572, Hertog Janshoeve (geraadpleegd op 9 augustus 2017)

¹⁴ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 105502, de Jezuïetenhoeve (geraadpleegd op 9 augustus 2017)

¹⁵ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 105501, Kartuizerhoeve (geraadpleegd op 9 augustus 2017)

¹⁶ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 160714, Fort van Lier (geraadpleegd op 9 augustus 2017)

¹⁷ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 165729, KW-Linie P 1 (geraadpleegd op 9 augustus 2017)

¹⁸ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 165730, KW-Linie L 2 (geraadpleegd op 9 augustus 2017)

¹⁹ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 165807, KW-Linie L 3 (geraadpleegd op 9 augustus 2017)

Laerken'. Gezien de aanwezigheid van een ingebuisde gracht ter hoogte van waar de site met walgracht aansluiting vindt bij het onderzoeksgebied, wordt de kans klein geacht dat er nog resten gerelateerd aan de site met walgracht aanwezig zijn. De bestaande gracht blijft behouden.

Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?

Historische kaarten en luchtfoto's geven aan dat de Spekkestraat teruggaat op een historische weg. Het historische tracé blijft lange tijd vrij gelijkaardig en kent pas in de nieuwste tijd enkele veranderingen door de aanleg van de ring rond Lier ten westen en het Netekanaal onmiddellijk ten oosten van het onderzoeksgebied. Op de Ferrariskaart is te zien dat het zuiden van het onderzoeksgebied reeds ingenomen wordt door een wegtracé. Het noorden is echter in gebruik als akkerland. Vanaf 19de-eeuwse kaarten is het huidige wegtracé te herkennen.

Wat is de impact van de geplande werken?

De geplande werken omvatten de aanleg van een gescheiden stelsel en de vernieuwing van de verharding ter hoogte van de Spekkestraat. De bestaande riolering wordt vernieuwd, maar de nieuwe riolering zal op dezelfde diepte aangelegd worden als de huidige riolering. Het is vooral de aanleg van een nieuwe riolering voor de afvoer van vuil water die een negatieve impact zal hebben op het bodemarchief. Het betreft een relatief beperkte zone. De nieuwe wegenis zal een verstoringsdiepte hebben van ca. 53 cm. Aangezien het grootste deel van het onderzoeksgebied vandaag de dag reeds verhard is, wordt verwacht dat de aanleg van de nieuwe wegenis slechts een beperkte bijkomende verstoring van het bodemarchief zal betekenen.

2.4.5 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Er is geen verder archeologisch vooronderzoek nodig. Op basis van het reeds uitgevoerde vooronderzoek is voldoende informatie gegenereerd om een te bekrachtigen archeologienota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staat. Het tracé van de Spekkestraat binnen het onderzoeksgebied gaat gedeeltelijk terug op een historische weg. Het noordelijke deel van het tracé blijkt geen historische voorganger te kennen en is pas te zien vanaf 19de-eeuwse kaarten. De kans dat van de historische voorloper van de huidige Spekkestraat nog resten aangetroffen worden is klein, omdat de weg tot op vandaag in gebruik is. Hoogstwaarschijnlijk zijn door de aanleg van het huidige wegdek en de reeds aanwezige riolering resten van de historische voorloper van de weg verdwenen.

Het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering is in hoofdzaak het gevolg van de aard van de ingreep. Het betreft een tracé waar een gescheiden leidingstelsel aangelegd zal worden en de verharding vernieuwd zal worden. De bijkomende verstoring van de aanleg van nieuwe verharding betekent slechts een beperkte ingreep, aangezien het tracé vandaag de dag ook reeds verhard is. De voornaamste negatieve impact op het bodemarchief zal veroorzaakt worden door de aanleg van een nieuwe riolering voor de afvoer van vuil water. Het betreft een relatief beperkte ingreep in de bodem qua breedte. Dat maakt de kans kleiner dat bij verder archeologisch vooronderzoek van deze zone relevante archeologische sporen aangetroffen worden. Het potentieel op kennisvermeerdering in geval van bijkomend archeologisch vooronderzoek wordt laag ingeschat. Omwille daarvan worden geen bijkomende archeologische maatregelen nodig geacht.

3 Samenvatting

Op basis van het reeds uitgevoerde vooronderzoek is voldoende informatie gegenereerd om een te bekrachtigen archeologienota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staakt. Het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering is in hoofdzaak het gevolg van de aard van de ingreep. Het betreft een tracé waar een gescheiden leidingstelsel aangelegd zal worden en de verharding vernieuwd zal worden. De bijkomende verstoring van de aanleg van nieuwe verharding betekent slechts een beperkte ingreep, aangezien het tracé vandaag de dag ook reeds verhard is. De voornaamste negatieve impact op het bodemarchief zal veroorzaakt worden door de aanleg van een nieuwe riolering voor de afvoer van vuil water. Het betreft een relatief beperkte ingreep in de bodem qua breedte. Dat maakt de kans kleiner dat bij verder archeologisch vooronderzoek van deze zone relevante archeologische sporen aangetroffen worden. Het potentieel op kennisvermeerdering in geval van bijkomend archeologisch vooronderzoek wordt laag ingeschat. Omwille daarvan worden geen bijkomende archeologische maatregelen nodig geacht.

4 Bibliografie

4.1 Websites

CadGis (2017)

http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE

Centrale Archeologische Inventaris (2017)

<https://cai.onroenderfgoed.be>

Databank ondergrond Vlaanderen (2017)

<http://dov.vlaanderen.be>

Geoportaal Onroerend Erfgoed (2017)

<https://geo.onroenderfgoed.be/>

Geopunt Vlaanderen (2017)

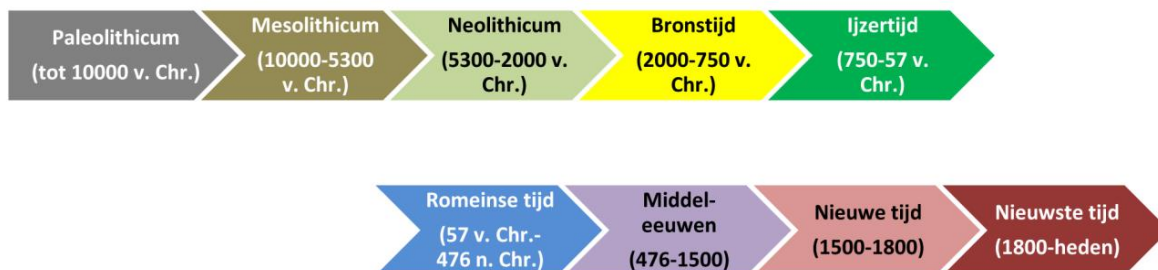
<http://www.geopunt.be/>

Inventaris Onroerend Erfgoed (2017)

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

5 Bijlagen

5.1 Archeologische periodes

5.2 Plannenlijst

Plannenlijst bureauonderzoek: projectcode 2017G118

Plan-nummer	Type	Onderwerp	Aanmaak-schaal	Aanmaak-wijze	Datum
1	Kadasterplan	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	08/08/2017
2	Topografische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	08/08/2017
3	Overzichtskaart	Verwachte verstoringen	1:1	Digitaal	21/08/2017
4	Bouwplan	Bestaande toestand	1:1	Digitaal	08/08/2017
5	Bouwplan	Ontwerpplan wegenis	1:1	Digitaal	08/08/2017
6	Hydrografische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	08/08/2017
7	Hoogtemodel	Digitaal hoogtemodel terrein en omgeving	1:1	Digitaal	08/08/2017
8	Doorsnede	Terreinverloop	1:1	Digitaal	08/08/2017
9	Tertiaire geologische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	08/08/2017
10	Quartaargeologische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	08/08/2017
11	Bodemkaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	08/08/2017
12	Bodemgebruikskaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	08/08/2017
13	Historische kaart	Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden	1:1	Digitaal	08/08/2017
14	Historische kaart	Atlas der Buurtwegen	1:1	Digitaal	08/08/2017
15	Historische kaart	Popp-kaart	1:1	Digitaal	08/08/2017
16	Topografische kaart	1929	1:1	Digitaal	08/08/2017
17	CAI-kaart	CAI vondstlocaties	1:1	Digitaal	08/08/2017

5.3 Fotolijst

Fotolijst bureauonderzoek: projectcode 2017G118

ID	Type	Onderwerp	Vervaardiging	Datum
F1	Luchtfoto	Toestand terrein 2016	Digitaal	08/08/2017
F2	Luchtfoto	Toestand terrein 1971	Digitaal	08/08/2017
F3	Luchtfoto	Toestand terrein 1979-1990	Digitaal	08/08/2017